

Digitala vårdmöten och primärvården – hur väljer patienter mellan dessa tjänster?

Lina Maria Ellegård^{1,2}

Gustav Kjellsson³

Linn Mattisson¹

1 Lunds universitet, 2 Högskolan Kristianstad, 3 Göteborgs universitet

LUND UNIVERSITY
School of Economics and Management

Högskolan
Kristianstad

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

Hur ser olika vårdkedjor ut när patienter kan välja mellan nätläkare och vårdcentraler?

Steg 1. En individ känner sig sjuk

B. Ring nätläkare

A. Egenvård

Steg 2. Vad kan man göra?

C. Gå till vårdcentral

Forskningsfråga

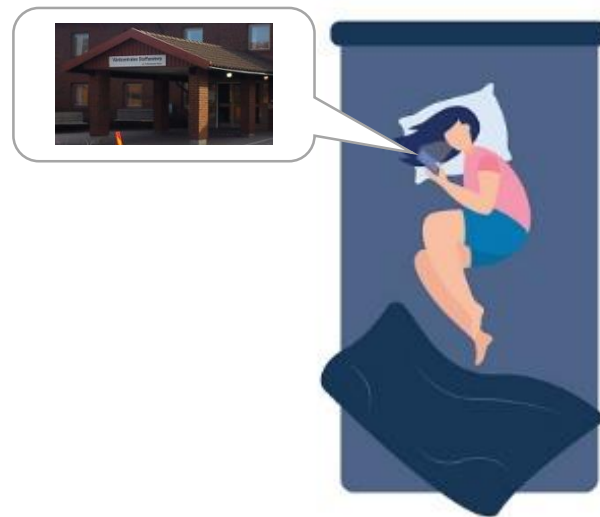
- I vilken grad ersätter nätläkarbesök läkarbesök på vårdcentralen?
- Vissa besök som görs hos läkare på vårdcentral kan göras digitalt
- Men graden av substitution begränsas av
 - Enklare att komma i kontakt med *läkare* (om inget triage)
 - Behov av fysisk undersökning
 - Lägre trösklar för att söka vård

Exempel på begränsad substitution:

1. Ej triage

Exempel på begränsad substitution: 2. Nödvändigt med fysiskt besök

Exempel på begränsad substitution

3. Lägre tröskel till att söka vård

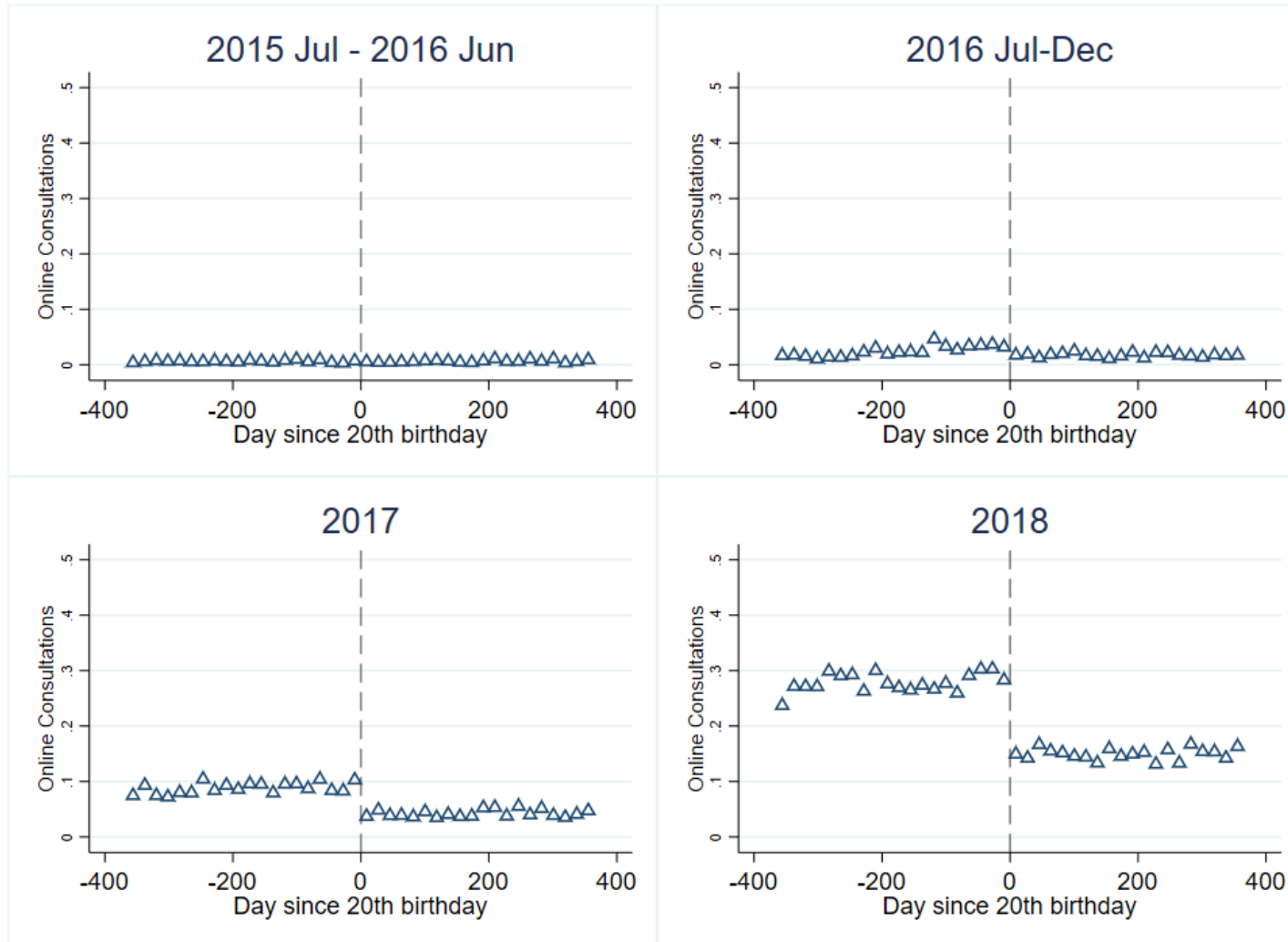
Empirisk utmaning

- Hur undvika jämföra äpplen med päron?
 - Man brukar söka vård pga hälsobekymmer...
- Vi utnyttjar en exogen förändring i patientavgifter
 - 2016-2018: nätläkarbesök i Jönköping avgiftsfria fram till 20-årsdagen; därefter 250 kr
 - Kring 20-årsdagen påverkas efterfrågan på nätläkarbesök av yttre faktorer
- Vi använder data för tidigare kohorter för att rensa för andra “20-årseffekter”

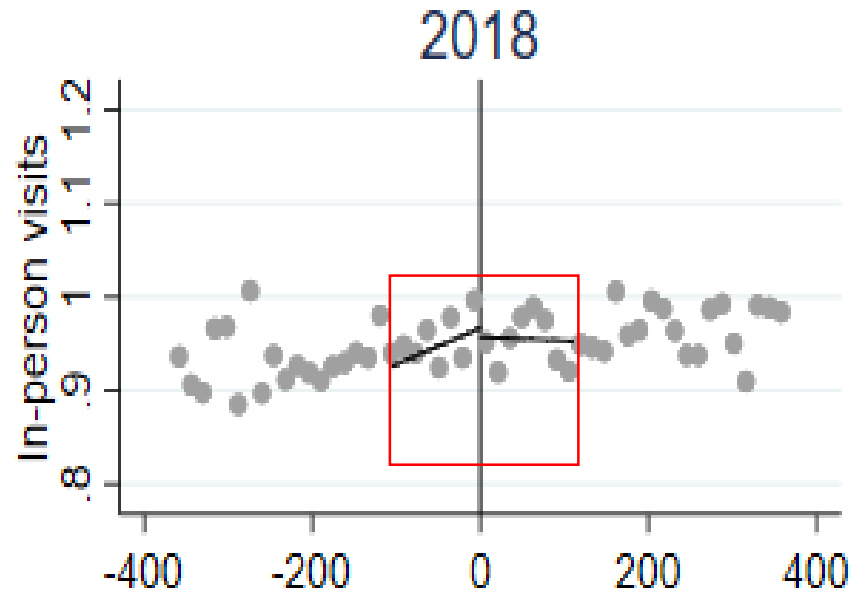
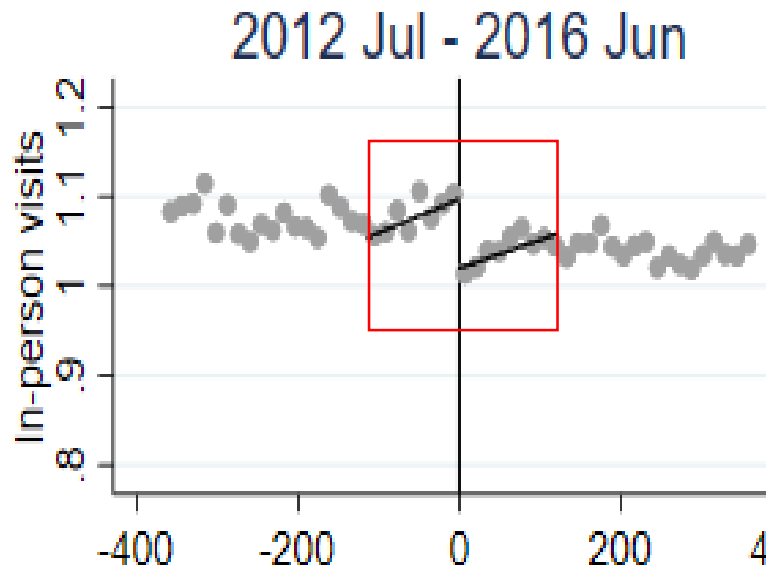
Data och population

- Individer som fyllde 20 under perioden 2013-2018
- Folkbokförda i Stockholm eller Västra Götaland
 - Invånare i dessa regioner står för 60% av alla nätläkarbesök
- Registerdata med daglig information för året kring 20-årsdagen
 - Antal nätläkarbesök (regionala databaser, Region Jönköping, Region Sörmland)
 - Antal läkarbesök primärvården mm (regionala databaser)
 - Bakgrundskarakteristika (SCB)

Nätläkarbesök kring 20-årsdagen

Fysiska läkarbesök

- Ökning av fysiska besök ca 0,7
- Minskning av nätläkarbesök ca 0,15

} → ca vartannat besök ersätts

- För tidigare kohorter minskade PV-besöken vid 20-årsdagen
- Men inte längre (2018)

Resultat

- Vi uppskattar att ca vartannat nätläkarbesök ersätter ett läkarbesök på vårdcentralen
- Varken *total substitution* eller *total avsaknad av substitution*
- Det totala antalet läkarbesök ökar

Vad i vårdkedjan ersätts

- Ca hälften av nätläkarbesök ersätter ett fysiskt besök
 - Ca hälften substitueras **inte**
- Definiera en vårdkedjas start som det första besöket på 14 dagar
- Extra läkarbesök:
 - Fler initiala nätläkarbesök jämfört med kontrafaktiska scenariot
 - Nätläkarbesök med extra påföljande nätläkarbesök
 - Ej vanligt med fysiska läkarbesök efter nätläkare

Avslutning

- För dessa åldersgrupper har tillgången till nätläkare lett till att man gör fler läkarbesök totalt (digitalt + fysiskt)
- Övergripande slutsats i linje med tidigare forskning (Ashwood et al 2017, Ellegård & Kjellsson 2019), men vi uppskattar en högre substitutionsgrad.
- Policyslutsats: Triagefunktion viktig för rätt prioriteringar

Tack för er uppmärksamhet!